

CITOLOGINIAI KIAULIŲ ENDOMETRIUMO POKYČIAI LYTINIO CIKLO IR ANOESTRUS METU

Vita Riškevičienė¹, Birutė Karvelienė¹, Neringa Sutkevičienė², Irina Radziulienė¹, Henrikas Žilinskas²

¹*Užkrečiamųjų ligų katedra, Lietuvos veterinarijos akademija, Tilžės g. 18, Kaunas*

tel. (8~37) 36 33 18; el. paštas: vitarisk@lva.lt; birutek@lva.lt; irina.radziuliene@lva.lt

²*Neužkrečiamųjų ligų katedra, Lietuvos veterinarijos akademija, Tilžės g. 18, Kaunas*

tel. (8~37) 36 33 18; el. paštas: hezil@lva.lt; nerija@lva.lt

Santrauka. Mūsų darbo tikslas buvo nustatyti, kaip imuninės ląstelės pasiskirsto reprodukcijos sutrikimų turinčių kiaulių endometriume bei estradiolio-17 β ir progesterono pokyčius kraujo plazmoje lytinio ciklo ir *anoestrus* metu.

Sutrikusios reprodukcijos kiaulių citologiniai tyrimai, nustatant imuninių ląstelių infiltraciją gimdos audiniuose lytinio ciklo ir *anoestrus* metu, iki šiol atlikti nebuvo.

Skirtingų lytinio ciklo stadijų metu kiaulių endometriume vyraavo limfocitai, plazminės ląstelės ir makrofagai. Rujos metu endometriumo paviršiniame epiteliname, stromoje bei liaukiniame sluoksniuose vyraavo limfocitai. Nustatyta, kad limfocitų kiekis paviršiniame endometriumo epitelyje teigiamai koreliavo su limfocitų kiekiu stromoje bei liaukiniame sluoksnyje ($r=0,4$ ir $r=0,2$; $p<0,01$). Porujo metu endometriumo stromoje, o ankstyvojo porujo metu liaukiniame sluoksnyje vyraavo eozinofilai ($p<0,05$). *Anoestrus* metu endometriumo paviršiniame bei liaukiniame epitelinuose sluoksniuose ryškiausia buvo neutrofilų infiltracija, o eozinofilų ir makrofagų nerasta nė viename endometriumo sluoksnyje ($p<0,05$).

Raktažodžiai: paršavedė, sutrikusi reprodukcija, endometriumas, imuninės ląstelės, *anoestrus*.